UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifideliu[m]

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

Rep[re]hensio illo[rum] qui dicunt se no[n] posse [con]tinete a fornicatione:

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

Visual Library

ſpũalit̃ occidit. Si aũt q̃s ſcire voluerit
an ex ſuo amore cor pſone alteri⁹ occu/
pet̃. ex hoc cognoſcat ſi illa pſona affectat
ꝙ amor tu⁹ in corde ſuo ſupmũ locuꝫ te/
neat. Uel ſi familiaritatẽ tuã cũ alia p/
ſona moleſte ferat hec em̃ ſũt certa ſigna
noxie ⁊ pũerſe dilectõis ¶ Tertio occul
tat ſe ſub ſpẽ ſanctitatis ⁊ benificentie.
Et hoc apparet in illis qui dicunt ꝙ ad
hãc pſonã vel ad illã magis inclinãtur:
ratione ſanctitatis ⁊ caſtitatis ⁊ virtuo/
ſitatis in ea relucẽtis: aſſerẽtes: ꝙ ob ħ
familiaritatem eius frequẽtẽt vt bonis
exemplis ei⁹ edificent̃. Et iſti plerumqꝫ
decipiunt̃. vt dicit Aug⁹. Nec eo min⁹
femĩe timẽde ſunt: q: religioſe ſũt. q: q̃n
to religioſiores tanto citius alliciunt̃. et
plerumqꝫ ſub ſpẽ ſanctitatis latet viſcus
libidinis. Sciendũ ꝙ quando aliq̃ per
ſona deuota deſiderat habẽ puata col/
loquia ⁊ conuentus familiares: tunc ille
amor familiaris ſepe generat carnalem
Et hoc contingit in viris perfectis. ꝓut
dicit Aug⁹. ĩ li. ꝺ ſingularitate clericoꝝ.
Crede mihi expertus loquor ex femĩaruꝫ
familiaritate: mlt̃os cedros cecidiſſe co/
gnoui. de quorũ lapſu nõ min⁹ ſuſpica/
bar q̃ꝫ hyeronimi vel ambroſij Et btũs
Ambro. dicit. Perfectos quoſqꝫ viros
niſi p mulieẽs diabol⁹ ĩpugnaẽ ꝯſueuit
Remediũ ꝯ hãc occultatõem ꝯſiſtit ĩ ħ
ꝙ hõ virili aĩo illos act⁹ quos alicui p
ſone ꝓ ſua ſanctitate impẽdit: nõ pſone
ꝓpt̃ cõplacentiã: ſꝫ dei amore exerceat ſi
ne magna mora ⁊ lõgo ꝯiunctu femĩaꝝ
Amb. Si pudicitiã q̃ris feminã quaꝫ
videris bñ cõuerſantẽ: mente dilige nõ
corporali frequẽtia. Quia nec es dauid
ſanctior: nec ſalomõe ſapiẽtior. nec ſam/
pſone fortior. Memẽto ſemp ꝙ padiſi
colonũ de poſſeſſione ſua mulier eiecit:

Cõtra illos q̃ dicũt ſe ñ poſſe caſte viuẽ

Sequitur reprehenſio illoꝝ q̃ di/
cũt ſe non poſſe cõtinere a forni/
catione. ꝙ hoc ſit falſum: patꝫ p̃
mo p hoc. q: diuerſa teſtimõia ſacre ſcri/
ture ħ reprobãt. Et p̃mo illõ Geñ. 4.
qꝺ dixit dñs ad cayn loq̃ns ꝺ peccato
Subtus te erit appetitus tuus: ⁊ tu do
minaberis illi. Uñ quaſi mẽdaciũ dño
imponũt: qui dicũt ſe nõ poſſe cõtinere:
cũ tamẽ homo dñat̃ appetitui cuiuſlibꝫ
peccati: ſic ꝙ poſſit inclinationi huic reſi
ſtere. Itẽ Job. vi. An poterit quis gu
ſtare qꝺ guſtatũ affert mortẽ. In ꝯita/
te qui haberet pfectã fidẽ cognoſcerꝫ ꝙ
delectatio fornicatõis ẽ venenata. ẽꝫ me
rito vitanda. Nonne ſi apponeret̃ alicui
cib⁹ amariſſim⁹ vl̃ venenat⁹. ip̃e ſtati di
ceret nõ poſſum aliq̃ mõ comedere Uo
luptas ꝯo fornicatiõis extra mr̃imoniũ
ẽ venenata. imo etiã morte amarior. q:
hic morte ſpũali. i. culpe hoĩeꝫ int̃ficit. ĩ
futuro aũt int̃ficiet hoĩem morte eterna
tam corporis q̃ꝫ anime. Item ꝓbat̃ per
illõ Eccl. 15. Appoſui tibi aquã ⁊ ignẽ
ad qꝺ volueris porrige manũ. Et poſt.
Añ hoĩeꝫ mors ⁊ vita bonũ ⁊ malũ: qꝺ
placuerit: dabit̃ illi Itẽ ꝓbat̃ p illõ apl̃i
Fidel̃ eſt ꝺs q̃ nõ pmittit nos temptari
ſup illõ qꝺ poſſum⁹. ¶ Scꝺo ideo ca/
uẽ dꝫ q̃s ne ptinacit̃ dicat ſe ñ poſſe ꝯti/
nere q: p hoc reddit ſe inferiorẽ brutꝭ aĩa
lib⁹ q: min⁹ hꝫ libertatẽ animi ⁊ volũta/
tis q̃ꝫ bruta aĩalia: cum tñ dignitas illa
data ſit hoĩ p̃ ceteris aĩalib⁹ ꝙ liberꝝ ar/
bitriũ hꝫ. Piſcis em̃ temprat ſe ab eſca:
ſi hamũ videt. Et auis a g̃no frumẽti ſi
laqueũ videt. Et miſer hõ timore mortꝭ
et̃ne nõ vult ſe temperare ab illicitis vo
luptatib⁹ ip̃ius luxurie. ¶ Tertio iõ q:
talis incurrit maledictionẽ omĩpotentꝭ
qui dicit ſe non poſſe continere: cũ tamẽ
deus nullũ impoſſibile p̃cepit homini.
Unde Hiero. Maledictus q̃ dꝛ deuꝫ
p̃cepiſſe impoſſibile. ¶ Quarto iꝺo: q:
tales ſũt blaſphemi̾ eo ꝙ imponũt deo
id qꝺ ei nõ cõuenit: ⁊ inſup qꝺ eſt cõtra
eius diuinã reuerẽtiam. Hoc patꝫ. q: ĩ
ponũt deo ignorantiam: q̃ſi nõ ſciuiſſet
grauamẽ oneris ⁊ infirmitatem homĩs.
qui tamẽ eſt eterna ſapiã: ⁊ omĩa nouit.

Item imponūt ei iniuſticiam eo ꝙ ho/
mini precepit qđ implere n̄ poſſit: qua/
ſi iniuſte in hoc cum hoīe egerit. Cōtra
quod dicit. pš. Juſtus dn̄s in om̄ibus
vijs ſuis. ⁊ ſanctus in oībus opibus ſu/
is. Item ꝑ hoc imponūt ei impietatē et
crudelitatem ex eo ꝙ crudeliter egerit in
hoc ꝙ homini onus importabile impo/
ſuerit. Contra qđ dicit Pš. Māſuet⁹
dn̄s. Et ipſe ꝑ ſe dicit in euāgelio Diſci
te a me: quia mitis ſum: ⁊ humil' corde.
¶ Quinto ideo quia talis loquit̄ cōtra
fidē ⁊ v̄itatē q̄ dicit ſe nō poſſe ꝯtinēter
viuere. Et ſ̄m Aug⁹. poteſt q̄ri đ illo. q̄
dicit ſe nō poſſe cōtinere. vtꝝ intelligat:
ꝙ nō pōt continere ſe ſuis virib⁹ ſine dei
auxilio: aut ſi intelligat: ꝙ etiā adiutus
a deo nō poſſit. Si primo modo: h̄ pla
num ⁊ veꝝ eſt: ꝙ ſine adiutorio dei; nihil
poſſumus. Vn̄ chriſtus dicit in euāge/
lio. vt habetur Joannis. xv. Sine me
nihil poteſtis facere. Non dixit paꝝ fa/
cere: ſ; nihil omnino. Vn̄ etiā Apl's. ij:
Coꝝ. iij. Nō ſum⁹ ſufficiētes cogitaꝛ ali
quid a nobis quaſi ex nobis. Vn̄ etiaꝫ
Aug⁹. Dn̄e ſine te nihil ſūt om̄s conat⁹
noſtri. Vn̄ etiaꝫ Sapie. viij. Scui ꝙ
alit̄ n̄ poſſuꝫ eē ꝯtinēs niſi de⁹ det: Sed
tn̄ de⁹ ſemꝑ parat⁹ eſt dare gr̄aꝫ ⁊ adiu/
uare hominē in his q̄ ſunt ad ſalutē ſi ſo
lummō homo eſſet parat⁹ recipere gra
tiam ⁊ adiuuamē diuinuꝫ. Si ſecundo
modo. tunc manifeſtiſſime falſuꝫ eſt: q̄ꝛ
etiā ſapit hereſim: ꝙ quis audet dicere
ꝙ etiā cū adiutorio dei nō poſſit ꝯtinen
ter viuere. Q̄ꝛ talis loquit̄ cōtra ṗmum
articulū fidei vbi dicimus. Credo ī deū
pa. om. Et poteſt queri a tali: an poſſet
aliquāto tp̄e ꝯtinere: ꝙ ſi dixerit ſe ꝑ mē
ſem vel vltra poſſe. Verbi gratia: vt ī q̄
drageſima in qua etiaꝫ q̄n̄q꜄ peſſimi ho
mines abſtinent: tūc oſtēdēdū ē ei ꝙ ſpe
rare debet. ꝙ potius ſequenti mēſe con
tineat q̄ꝫ in iſto: cū deus paratioꝛ eſt ad
adiuuandū eū poſtq̄ꝫ ꝑ menſem amore
eius cōtinuit q̄ꝫ ante: ſi tm̄ ex corde ei⁹
auxilium inſtanter petierit. Itēꝫ querē/
mus a tali quis cogit eū: vtrū a diabo
lo cogatur: vel a muliere: vel a carne: nō
a diabolo. Unde Greg⁹. Debilis ē ho
ſtis qui in neminē vincit: niſi volentem:
Ita eſt debilitatus ⁊ om̄i poteſtate ſua
priuatus ꝑ paſſionem ⁊ mortem chriſti.
Vn̄ Aug⁹. ſuꝑ pš. Diabolus plerūq꜄
vult nocere: ⁊ nō pōt: q̄ꝛ poteſtas ei⁹ eſt
ſub poteſtate dei. Nā ſi tm̄ poſſꝫ nocere
diabolus q̄ntū vellet: aliq̄s iuſtoꝝ non
remaneret. Idem in ſ̄mone Nō eīn dia
bolus cogēdo vel ſuadēdo nocet: nec ex
torquet a nob̄ cōſenſum: ſ; petit Dat q̄
dem ille cōſiliū: ſed deo auxiliāte noſtrū
ē vl' eligere vl' repudiare qđ ſuggeſſerit
vn̄ etiā Chryſo. ſuꝑ math. Diabol⁹ ei
ſuggerē poteſt: cogere te nō poteſt. Itē
non cogit̄ a muliere. q̄ꝛ maſculus natu/
ralit̄ fortioꝛ ē q̄ꝫ ml'ier. Iteꝫ nō a carne
q̄ꝛ deus dedit dominiū homini ſuꝑ car/
nem ſuam. Vn̄ Gen̄. 3. dixit ad ml'ierē
q̄ tenet figuraꝫ carnis. Sub viri ptāte
eris: ⁊ ipē dn̄abit̄ tui. Q; āt habeat do
miniū q̄; ſuꝑ carnē ſuā ꝙ bn̄ poſſit abſti
nere a fornicatōne ſi vellet: hoc patet: q̄ꝛ
ſi tal' haberet tātā volūtatē ꝯtinēdi q̄n/
tā hꝫ vinū ſuū in vaſe ſuo cuſtodiendi: ſ;
facili cōtineret. Et ſi cum tāta diligētia
obſtrueret ſenſus corporꝫ cū ſentit ſe per
occaſionē temptari carnalit̄. cū q̄nta di
ligentia obſtruit foramē vaſis repleti vi
no cū ſentit vinū exire. vel ſtillare ex illo.
Itē patet ex hoc q̄ꝛ ſi cū incōtinētia de/
beret ꝑdere omnia bona ſua tp̄alia: vt ſi
ſciret ſe amiſſurū pedem vnū vel manuꝫ
vel ambos oculos. vel ſi ſciret prepara/
tum igneū lectū in quo deberet cremari
ſicut beatus laurentius ī craticula: om/
nino abſtieret: ⁊ nūq꜄ vſq꜄ ad mortē ali
quē actū luxurie ſcient̄ ⁊ volūtarie facet.

¶ Remedia luxurie cōmunia.

SEquit̄ de remedijs cōmunib⁹
contra omnem luxuriam. ⁊ ſunt
tria q̄ ſic ꝓbat̄. Cū luxuria ſit
ignis neceſſario erit triplex remediū con